

Pekingin olympialaisten tyyli-ikoni Matt Hamiltonia koskeva kommentointi Twitterissä

22.6.2022

Antti Jokinen
antti.j.jokinen [a] utu.fi
Digitaalinen kulttuuri
Turun yliopisto

Johdatus

Olympialaiset ovat aina tuoneet varsinkin Suomessa televisioon lajit, joita siellä muuten harvemmin näkyy. Yksi näistä lajeista on curling. Laji nousi laajemmin suomalaisten tietoisuuteen, kun Suomen curling-joukkue nappasi Torinon olympialaisissa 2006 hopeamitalit. Curling-joukkue, ja varsinkin sen kapteeni Markku Uusipaavalniemi, nousi tuolloin hetkelliseen kansansuosioon. Pekingin olympialaisten aikana curling saavutti kuitenkin koko maailman huomion lajin edustajan Matt Hamiltonin kautta. Yhdysvaltojen curling-joukkuetta edustanut Hamilton nousi sosiaalisessa mediassa ihmisten suosikiksi pitkien hiustensa ja viiksiensä ansiosta. Hamiltonin ulkoisesta olemuksesta nostettiin esiin myös esimerkiksi hänen kenkensä. Hamiltonin suosio nosti hänet uutiseksi jopa Suomen valtamediassa (Iltalehti 13.2.2022).

Sosiaalisessa mediassa puheenaiheeksi nousivat siis varsinkin Hamiltonin ulkonäkö ja tyyli. Urheilijoiden ulkonäkö on ollut aina yksi julkisista puheenaiheista – niin kielteisessä kuin myönteisessä mielessä. Varsinkin naisurheilijoihin kohdistetaan turhaa painetta heidän ulkonäöstään. Muun muassa suomalainen aitajuoksija Noora Toivio on kirjoittanut, kuinka hän on kokenut paineita näyttääkseen huippu-urheilijalta (Toivio 2014). Naisurheilijoiden representaatiot mediassa ovat myös usein ulkonäkökeskeisiä.

Tässä näkökulmatekstissäni vertaan Matt Hamiltonin ulkonäköä koskevan Twitter-komentoinnin puhetapoja aikaisempiin tutkimuksiin, joissa on keskitytty naisurheilijoiden ulkonäkökeskeisiin representaatioihin. Aikaisemmin on havaittu, että julkisessa keskustelussa esiin nostetaan miesurheilijoiden maskuliiniset vartalot (Allain & Marshall 2017). Keskityn siksi myös urheilumaailman heteronormatiivisen maskuliinisuuden perinteeseen, jossa miesurheilija on

kovakuntoinen ammattilainen, jonka tulee myös näyttää urheilijalta lihaksikkaine vartaloineen ja nainen harrasteleva urheilija, jonka pitää näyttää hyvältä.

Hamilton-twiitit

Hamiltonia kommentoivat twiitit ovat lähes poikkeuksetta positiivisia. Kehut keskittyvät erityisesti hänen hiuksiinsa ja viiksiinsä. Jotkut myös kommentoivat hänen sukka- ja kenkävalintaansa.

Hamilton erosi olympialaisissa muista curling-pelaajista värikkäiden, curlingiin sopiviksi muokattujen Niken lenkkareiden sekä värikkäiden sukkiensa ansiosta, joissa näkyivät esimerkiksi Rick and Morty -sarjan hahmot. Valtaosa muista curling-pelaajista tyytyi kokomustiin curling-kenkiin. (Yle 15.2.2022.) Hamilton on kertonut, että hänellä on tapana kasvattaa viikset aina curling-kaudelle (Thompson 2018). Hänen pitkillä hiuksillaan oli kuitenkin syvempi tarkoitus, sillä hän on kasvattanut hiuksiaan lahjoittaakseen ne lapsille peruukkeja valmistavalle yhteisölle. Samalla hän on myös kerännyt rahaa säätiölle, joka tukee glioblastooma-aivosyövän tutkimusta (Yle 15.2.2022).

Moni twiittaajista tuntuu kannustavan Yhdysvaltojen joukkuetta juuri siksi, että Hamilton oli mukana joukkueessa. Osa kertoi seuraavansa curlingia ja osa taas näkevänsä Hamiltonin ensimmäistä kertaa. Hamiltonin ulkonäkö on kirvoittanut erilaisten ”termien” käyttöön. Häntä kuvaillaan esimerkiksi ”myyttiseksi hahmoksi”, ”sankariksi” sekä ”toteemieläimeksi”. Osa jopa kertoo haluavansa olla kuin Hamilton tai kannattavansa häntä Yhdysvaltojen presidentiksi. Kehuvien ja arvostavien twiittaajien joukossa ei ole pelkästään yksityisiä henkilöitä vaan myös olympialaisten virallinen Twitter-tili on jakanut twiitin tekstillä ”Matt Hamiltonin hiusten arvostus twiitti” sekä kuvia Hamiltonista olympialaisten curling-ottelun aikana.

Osa twiiteistä on kuitenkin sävyltään erilaisia. Niissä puhutaan Hamiltonin ulkonäöstä verraten häntä esimerkiksi erilaisiin televisiohahmoihin. Eräs twiittaaja muun muassa kertoo hänen näyttävän Forrest Gumpin ja Meat Loafin sekoitukselta. Moni on huomionut Hamiltonin kotimaan ja sanookin hänen olevan ”amerikkalaisimman” näköinen urheilija. Monet myös vertasivat tunnettua meemiä mukailen Hamiltonin sopivan ulkonäkönsä puolesta eri ammatteihin. Häntä verrattiin esimerkiksi rekkakuskiin, jolla on curling-kisat ja baristaan, jolla on mikropanimo asuntonsa alakerrassa. Twiiteissä myös vitsailtiin hiustuotteita valmistavien yritysten toimivan Hamiltonin sponsoreina viitaten hänen pitkiin hiuksiinsa. Vitsailua saivat aikaan myös Hamiltonin hiustyylin ja viiksien yhdistelmä, jonka sanottiin sopivan 70-luvulle.

Hamilton sai osakseen myös seksualisoivia kommentteja ulkonäöstään. Yksi twiittaaja jakoi hänestä kuvan tekstillä: ”Olis taas naisille mieskarkkia tarjolla” (ks. Kuva 1). Vielä suuremmin urheilijan ulkoista vetovoimaa kommentoineissa twiiteissä Hamiltonin todettiin olevan kuuma” ja ”seksikäs”. Yksi twiittaaja kertoi rakastuneensa Hamiltoniin ja toinen hänen olevan ”seksijumala”.

Kuva 1. Kuvakaappaus twiitistä. Lähde: Twitter 13.2.2022.

Hamiltonin ulkonäkö sai kuitenkin osakseen myös sävyltään negatiivisempiakin kommentteja. Hänen isokokoisuutensa huomioitiin esimerkiksi kysymällä, miksei hän syö muita ollessaan isokokoisin pelaaja curling-kentällä. Hamiltonin iso koko nostettiin esiin myös hyvässä valossa. Eräs twiittaaja ihaili Hamiltonin, isoksi mieheksi, loistavaa venyvyyttä. Twiittaaja mainitsi olevansa samankokoinen kuin Hamilton ja ettei pystyisi itse samaan.

Twiiteistä on havaittavissa Hamiltonin ulkonäön olevan ”raikas tuulahdus”, kuten eräs twiittaaja asian ilmaisi. Hamiltonin mainitaan todistavan, että urheilijoilla on erilaisia tyylejä. Lisäksi hänen mainitaan olevan urheilija, johon pystyy itse samaistumaan. Hamilton on itse sanonut, että tietää ihmisten näkevän curling-pelaajat niin sanotusti ”normaaleina ihmisinä”. Hän kuitenkin mainitsee, että vaikka hänellä ei ole ”sixpackia”, hän haluaisi haastaa ihmiset harjaamaan 18 ottelun ajan kuten hän tekee olympialaisissa. (Thompson 2018.)

Tutkimusta ulkonäkökeskeisyydestä urheilussa

Urheilumaailma on nähty pitkää maskuliinisena miesten maailmana, jossa naisten suoritukset jäävät miesten varjoon. Kun naiset ovat astuneet tälle maskuliiniselle alueelle, media ei ole nostanut naisten suorituksia samalle tasolle ja samalla se on keskittynyt naisten naisellisuuteen ja kehokuvauksiin (Wu 2009). Artikkelissaan *Reflections on Communication and Sport: On Men and Masculinities* (2013) Michael Messner kertoo, että vuoden 2012 olympialaisten aikaan naisurheilijat esitettiin mediassa perheenjäsenenä ja äiteinä, jotka ovat silti tehneet päätöksen tavoitella olympiaunelmaansa. Miesurheilijoiden perheisiin ei keskitytty, koska heidät nähdään helpommin luonnollisina urheilijoina. Urheilun maskuliinisessa maailmankuvassa naisia ei ole tyypillisesti nähty ensisijaisina urheilijoina miesten tapaan.

Kristi A. Allain sekä Barbara Marshall toteavat artikkelissaan *'Buff boys' with brooms: shifting representations of masculinity in Canadian men's curling* (2018) curlingin olevan laji, jossa urheilijat eivät ole nuoria ja atleettisia vaan laji, jossa iällä, atleettisuudella tai sukupuolella ei ole väliä. Samalla he kuitenkin nostavat esille, että curling saattaa olla muutostilassa, jossa pelaajat alkavat muuttua maskuliinisen kuvan kaltaisiksi nuoriksi ja atleettisen vartalon omaaviksi urheilijoiksi. Curling on ollut pitkään laji, joka on tarjonnut tälle maskuliinisuudelle vieraanvaraisuuteen, kypsyyteen ja vanhempiin vartaloihin kiinnittyvän vastakohtan. Matt Hamiltonin voi nähdä edustavan juuri tätä lajin vanhempaa koulukuntaa.

Urheilumaailmassa tuntuu edelleen vallitsevan jako miehisten ja naisellisten lajien välillä. Tämä kategorisointi synnyttää keskenään samankaltaisia, urheilijoiden ulkonäköön kohdistuvia kommentteja. Esimerkiksi yhdysvaltalainen painonnostaja Holley Mangoldiin kohdistui vuoden 2012 Lontoon olympialaisten aikaan kritiikkiä, jossa häntä kutsuttiin ylipainoiseksi. Mangold vastasi itse todistavansa, että urheilija voi olla minkä kokoinen tahansa (Iltalehti 7.8.2012).

Naisurheilijat saattavat myös saada mediahuomiota ulkonäkönsä vuoksi, vaikka he eivät olisi suoritustensa puolesta kaikkein menestyneimpiä lajissaan. Tekstissään *Is It Time For A Victory Lap?* (2002) Alina Bernstein on nostanut esille lihaksikkaan, tummaihoisen pikajuoksija Marion Jonesin, joka esiintyi vuoden 2000 olympialaisissa itsevarmana kertoen esimerkiksi pitävänsä varmuutena tulevia kultamitalejaan. Vaikka Jones oli muutama vuosi aiemmin saavuttanut kultamitaleja MM-kisoissa, hän ei ollut Yhdysvaltojen joukkueen kuvatuin urheilija. Eniten huomiota osakseen saanut urheilija oli sen sijaan korkeushyppääjä Amy Acuff. Hänen suurin tavoitteensa ei ollut voittoa

olympiamitalia vaan esiintyä Sports Illustrated-lehden uimapukumallina tunnettavuuttaan lisätäkseen. Toisin sanottuna lihaksikas, kisoista menestystä hamunnut ja mitaleja aiemmin kerännyt Jones ei siis ollut ulkonäkönsä ja käytöksensä vuoksi medialle oikeanlainen naisurheilija.

Toinen Bernsteinin esiin nostama esimerkki on tennispelaaja Anna Kournikova. Brittilehti Hello!-ssa kirjoitettiin, että Kournikovan vyötärölle asti ylettyvät hiukset, loppumattomat jalat, tasainen rusketus ja kirkkaansiniset silmät ovat varmasti auttaneet häntä kohoamaan kuuluisuuksien stratosfääriin. Lehtiartikkelin otsikossa Kournikovaan viitattiin tenniskenttien suloisuutena ja hänestä julkaistiin myös paparazzikuvia, joissa hän otti aurinkoa. Tässä vaiheessa Kournikova oli naisten maailmanrankingissa kymmenen parhaan tennispelaajan joukossa sekä Wimbledonin semifinaaleissa (WTA Official). Eli vaikka Kournikova kuului tuohon aikaan maailman parhaiden naistennispelaajien joukkoon, oli hän lehden mielestä kuitenkin ”suloisuus” eikä esimerkiksi tennisammattilainen.

Kaksikymmentä vuotta myöhemmin ollaan tilanteessa, jossa naisurheilijoita myös kritisoidaan siitä, että he haluavat käyttää lajitaitojensa lisäksi näyttävyyttään hyödyksi urallaan.

Australialainen nyrkkeilijä Ebanie Bridges on saanut kriittistä palautetta tavastaan esiintyä punnitustilaisuuksissa paljastavissa alusvaatteissa tavallisten urheiluvaatteiden sijaan. Häntä on syytetty muun muassa lajin epäkunnioittamisesta. Bridges on kuitenkin saanut myös tukea muilta naisnyrkkeilijöiltä ja hän on itse puolustautunut perustelemalla toimintaansa mielenkiinnon herättämisellä (Iltalehti 10.4.2021). Bridgesin taitoja on myös epäilty, vaikka hän on voittanut IBF:n kääpiösarjan mestaruuden (Sportbible 28.3.2022).

Lopuksi

Matt Hamiltonia koskevissa Twitter-kommenteissa ei ole kaikissa keskiössä curling. Niissä saatetaan kutsua häntä ”kuumaksi” ja ”seksisymboliksi”, mutta pääosin Hamilton kerää ihailua osakseen erottumalla persoonallisella tyylillään.

Siinä, missä mainitsemani naispainonnostaja Holley Mangoldia kutsuttiin liian painavaksi urheilijaksi, Hamiltonin isokokoisuutta taas kommentoitiin paljon pehmeämmin – jopa ihailevaan sävyyn. Tästä huolimatta Hamilton koki kuitenkin itse tarpeelliseksi huomauttaa, että hän tekee paljon töitä kisasuoritustensa eteen ”epätaluttisesta” ulkomuodostaan huolimatta.

Hamiltonin voidaan katsoa edustavan curling-pelaajien vanhaa koulukuntaa. Hänellä ei ole huippu-urheilijan vartaloa, mutta hän pystyy silti suorittamaan ottelut läpi vaadittavalla varmuudella. Hän kuitenkin erottuu curling-pelaajien joukosta persoonallisella tyyllillään, mikä olympialaisten aikana selvästi ilahdutti ihmisiä ja toi curlingille laajana positiivista julkisuutta. Hamilton ei kerää katseita mediaurheilulle tyyppillisen maskuliinisuuden edustajana, vaan on luonut oman tapansa representoida huippu-urheilua. Tarkastelemieni Twiittien perusteella tulee kuitenkin ilmi, etteivät miesurheilijatkaan vältty nykyjulkisuudessa ulkonäköä kommentoivilta puhetoivoilta.

Lähteet

Hakusanalla ”Matt Hamilton” kerätyt twiitit aikaväliltä 4.2.–20.2.2022.

Allain, Kristi A & Barbara Marshall. 2018. ”’Buff boys’ with brooms: shifting representations of masculinity in Canadian men’s curling.” *Norma, International Journal for Masculinity Studies* 13 (2): 119–135. <https://www-tandfonline-com.ezproxy.utu.fi/doi/pdf/10.1080/18902138.2017.1400148?needAccess=true>

Bernstein, Alina. 2002. ”Is it time for a victory lap? Changes in the Media Coverage of Women in Sport.” *International review for the sociology of sport* 37 (4): 415–428. <https://journals-sagepub-com.ezproxy.utu.fi/doi/pdf/10.1177/101269020203700301>

Iltalehti 7.8.2012. ”Naisurheilijat raivostuivat ulkonäön arvostelusta.” <https://www.iltalehti.fi/nainen/a/2012080715928820>

Iltalehti 10.4.2021. Taipale, Juuso. 2021. ”Nyrkkeilijän alusvaatevalinta raivostutti vastustajan – ”Nyt ihmisiä kiinnostaa katsoa.””, <https://www.iltalehti.fi/kamppailulajit/a/0bde2b8f-a872-4426-b7bc-817ad53ba14e>

Iltalehti 13.2.2022. Leinonen, Otto. 2022. ”Härskistä viiksimiehestä tuli Pekingin nettisensaatio: ’Ei ehkä ole sixpackia.’”, <https://www.iltalehti.fi/pekingin-olympialaiset-2022/a/adf91c64-b221-4173-a184-78ac6f2f8715>

Mesner, Michael. 2013. ”Reflections on Communication and Sport: On Men and Masculinities.” *Communication & Sport* 1 (1–2): 113–124. <https://journals-sagepub-com.ezproxy.utu.fi/doi/pdf/10.1177/2167479512467977>

Yle 15.2.2022. Palvaila, Jaakko. 2022. "Olympialaisten kulttihahmo kasvattaa tukkaa lahjoittaakseen rahaa syöpätutkimukseen – yhdistettiin yllättävällä tavalla Suomeen.", <https://yle.fi/urheilu/3-12316473>

Sportbible 28.3.2022. Sherry, Max. "'I Can Fight And Look Hot': Aussie Boxer Ebanie Bridges Hits Out At Critics In X-Rated Rant." <https://www.sportbible.com/australia/boxing-aussie-boxer-ebanie-bridges-hits-out-at-critics-in-x-rated-rant-20220328>

The Mercury News 4.10.2007. "Track star Marion Jones admits doping before 2000 Sydney Games". <https://www.mercurynews.com/2007/10/04/track-star-marion-jones-admits-doping-before-2000-sydney-games/>

Thompson, Phil. 2018. "Matt Hamilton, his mustache and his Olympic curling broom give Chicago a brush with greatness." Chicago Tribune 9.11.2018. <https://www.chicagotribune.com/sports/olympics/ct-spt-matt-hamilton-curling-housewares-show-20180309-story.html>

Toivio, Noora. 16.12.2014. "Väärän näköinen urheilijaksi." <https://nooratoivo.fi/2014/12/vaaranakoinen-urheilijaksi/>

WTA Official. Player Stats & More: Anna Kournikova, <https://www.wtatennis.com/players/110375/name> 10.5.2022.

Wu, Ping. 2009. "From 'Iron Girl' to 'Sexy Goddess': An Analysis of the Chinese Media." Teoksessa Markula (toim.). Olympic Women and the Media: International perspectives. Basingstoke: Palgrave Macmillan. 70–86. <https://link-springer-com.ezproxy.utu.fi/content/pdf/10.1057%2F9780230233942.pdf>